

קונטרס

טַעֲמוֹ וּרְאוֹ

יגלה מעלת בר ישראל, שאוהב את זולתו,
אשר על-ידי-זה ישיג את אלקותו ותברך.

בנוי ומיסד על-פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון

בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבנו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו

הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אניס ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, כתובים ומאמרי

תכמינו הקדושים מגמרא ומן-נשים וזמר הקדוש

הובא לדפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק יהושעליב תובב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר : אִם אָדָם הָיָה יוֹדֵעַ אֶת
הַתַּעֲנוּג הַרוּחָנִי שֶׁמְקַבְּלִים עַל-יְדֵי אַמוּנָה,
הָיָה תָּמִיד מִתְחַזֵּק בְּיָתֵר שְׂאת וּבְיָתֵר עֹז, וְהָיָה
חוֹשֵׁב רַק מִמֶּנּוּ יִתְפַּרֵּךְ, וְזֶה שְׂדוּד הַמְּלֶךְ
מִבְּקֵשׁ (תְּהִלִּים לַד) : "טַעֲמוּ וּרְאוּ כִּי טוֹב
הָיָה"ה", רַק תִּטְעֲמוּ אֵיךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
הוּא רַק טוֹב, וְאֵז כָּבֵר לֹא תִרְצוּ לַעֲזוֹב אוֹתוֹ.
(אִמְרֵי-מוֹהֲרָא"ש, חֵלֶק ב', סִימָן תַּתְקִיז)

קוונטרס

טַעֲמוֹ וְרֵאוֹ

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! דָּוִד הַמֶּלֶךְ אוֹמֵר (תהלים לד,
ט): "טַעֲמוּ וְרֵאוּ כִּי טוֹב ה'", הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
מִתְחַנֵּן אֵלֵינוּ וּמִבְקֵשׁ מֵאֲתָנוּ — בֵּאוּ תַטְעֲמוּ וְתֵרְאוּ
כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ טוֹב הוּא. כְּשֶׁאָדָם מְבַשֵּׁל אִיזָה מֵאֶכֶל,
הוּא אוֹמֵר לְכֹלָם: בֵּאוּ תַטְעֲמוּ, תִּתְּנוּ אִיזוֹ טְעִימָה
וְתַחוּשׁוּ עֲרֵבוּת הַדְּבָר, כֶּן אוֹמֵר דָּוִד הַמֶּלֶךְ: בֵּאוּ
נִטְעֵם וְנִרְאֶה כִּי הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא טוֹב. וְכֵן הוּא
אוֹמֵר (תהלים קמה, ט): "טוֹב הַגִּזְ"ה לְכֹל, וְרַחֲמֵיו עַל כָּל
מַעֲשָׂיו", הַבּוֹרֵא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ רַק טוֹב. רַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר
(לקוטי מוֹתֵרָן, חֶלֶק א', סִימָן כט): 'טוֹב' — הַכֹּל חֲפָצִים
לְשִׁמְעַ, כָּל אֶחָד מֵאֲתָנוּ רוֹצֵה לְשִׁמְעַ דְּבַר טוֹב, וְזֶה
טָבַע שֶׁל אָדָם, שֶׁרוֹצֵה לְשִׁמְעַ רַק דְּבוּרִים טוֹבִים, אֵךְ
אֶחָד אֵינוֹ מְעַנֵּן שִׁישְׁבְּרוֹ אוֹתוֹ, שִׁישְׁאִשׁוּ אוֹתוֹ, כָּל
אֶחָד מְעַנֵּן לְשִׁמְעַ דְּבַר טוֹב, בְּמִתָּה הוּא כֵּן יָכוֹל
לְהַצִּילֵם. וּבְאֵמֶת מִי שֶׁמְקִי בַחֲנוּךְ הַתַּעֲרוֹךְ הַטּוֹב בְּיוֹתֵר

הוא תמיד למצא את הטוב שבילד, תמיד להגביהו ולשבחו, לעודד את התלמיד, וכשרואה שהוא טוב, אזי חושב לעצמו: "הנה אראה לך כמה אני טוב", ונעשה טוב יותר. אבל ברגע שאומרים לאדם — אינך שוה מאומה, ברגע ששוכרים את התלמיד או הבן, קוראים אותו בכל מיני מלות גנאי, הילד נכנס בתוך עצמו, ומסכן, אחר-כך יוצא ממנו לא יצלה. וזה מה שאנו רואים, שילד אשר אף פעם לא קבל לטיפה, מלה טובה, אחר-כך במשך השנים זה נפר עליו היטב, ונעשה מכנס, בדכאון ובעצבות, עד אשר עושה טעיות רבות, והכל מחמת שלא קבל חם ואהבה.

נשמות ישראל הן חלק אלוך ממעל, ובאות מעולם האצילות, כל עם ישראל בלי יוצא מן הכלל הן נשמות קדושות הבאות מעולם האצילות, ששם גלוי אלקות בתכלית הגלוי, ויורדות לזה העולם הגשמי והחמרי בשביל תכלית אחת, כמו שכתוב בזהר (בא מב.): בגין דאשתמודעון ליה, אנו נמצאים בזה העולם, כדי שנוזקה להכיר את הקדוש-ברוך-הוא, כמאמרם ז"ל (נשא ג): מיום שברא הקדוש-ברוך-הוא עולמו, נתאנה שיהיה לו דירה בפתחוננים; הקדוש-ברוך-הוא רוצה לגור בינינו, להיות אתנו,

רוֹצֶה שְׁנִדְבֵר מִמֶּנּוּ, שְׁנִשְׁוּחַח אֵלָיו כְּבֵן הַמִּדְבָּר אֶל אָבִיו, כְּשִׁיְהוּדֵי בָּא אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְאוֹמֵר לוֹ: "אָבָא, תֵּן לִי מַיִם לְשִׁתּוֹת, אָבָא, תֵּן לִי לֶחֶם לְאֹכַל", אֵינן יְכוּלִים לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֵילָיו שֶׁעֲשׂוּעִים גּוֹרֵם לְמַעַלָּה בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים. וְזֶה הַתְּעֲנוּג הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר שֶׁל אָבִינוּ שֶׁבְּשָׁמַיִם — אִם נִבּוֹא אֵלָיו וְנִדְבֵר לְפָנָיו. אָדָם שֶׁהִתְחַתֵּן, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עֶזֶר לוֹ בְּבֵן אוֹ בֵּת, אֵיזוֹ שְׂמִחָה יֵשׁ לוֹ! הוּא אוֹהֵב אֶת הַבֵּן, מְשַׁחֵק עִמּוֹ וְכוּ' וְכוּ', אֵיזֶה תְּעֲנוּג הוּא בְּעִבּוּרוֹ, וּמְחַכֶּה כְּכֹר מְתִי הַבֵּן אוֹ הַבֵּת יִתְחִילוּ לְזַחַל, מְתִי יִתְחִילוּ לְלַכֵּת, זֶה הַתְּעֲנוּג הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר, וּכְשֶׁמִּתְחִילִים לְדַבֵּר כְּפֹה מַלְיָם, אֵיזוֹ שְׂמִחָה מְמַלֵּאת אֶת לִבָּם. עַל אַחַת כְּפֹה וְכַפֹּה בְּאֵין עֶרֶךְ כָּלֵל, כְּשִׁיְהוּדֵי בָּא לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ, וּמִדְבֵר אֵלָיו: אָבָא, אֲנִי אוֹהֵב אוֹתְךָ, אָבָא חֲטָאתִי, וְאֲנִי מִתְחַרֵּט וְרוֹצֶה לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה, מָה אַעֲשֶׂה, לֹא בְּזִדּוֹן פֶּשַׁעִתִי, לֹא רְצִיתִי לְחַטָּא, אָבֵל הָרַע הַתְּגַבֵּר עָלַי וְכוּ', אֵינן יְכוּלִים לְתַאֵר מַעַלֵּת הַדְּבוּרִים הַלָּלוּ שֶׁאָדָם מִדְבֵר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְכַתּוּב (וַיִּקְרָא כו, יב): "וְהִתְהַלַּכְתִּי בְּתוֹכְכֶם, וְהִיִּיתִי לָכֶם לְאֱלֹקִים וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי לְעָם", אוֹמֵר רַש"י הַקְּדוֹשׁ: אֲטִיל עִמְכֶם בְּגַן-עֵדֶן כְּאַחַד מִכֶּם, וְלֹא תִהְיוּ מִזְדַּעְזְעִים מִמֶּנִּי. הַבְּרָכָה הַכִּי גְדוֹלָה שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְבַרֵךְ אוֹתָנוּ: "וְהִתְהַלַּכְתִּי בְּתוֹכְכֶם וְהִיִּיתִי לָכֶם לְאֱלֹקִים, וְאַתֶּם

תְּהִי־לִי לְעַם", חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (סוֹטָה ג.):
 בְּתַחֲלָה הֵיטָה הַשְּׂכִינָה עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל,
 כִּיּוֹן שְׂחַטָּאוֹ סִלְקוּ מֵהֶם אֶת הַשְּׂכִינָה; מֵהִי שְׂכִינָה?
 גְּלוּי אֱלֻקוֹת, שְׁכַל יְהוּדֵי מְרַגֵּשׁ אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 שֶׁנִּמְצָא אִתּוֹ, עָמוּ וְאָצְלוּ, בְּרָגַע שְׁאָדָם חָשׁ שֶׁהַקְּדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא אוֹהֵב אוֹתוֹ, אֵינן עוֹד תַּעֲנוּג גָּדוֹל מִזֶּה. לָמָּה
 אָנוּ רוֹאִים בְּנֵי-אָדָם סוֹבְלִים סָבֵל כָּל-כֶּף גָּדוֹל? זֶה בָּא
 רַק מִדְּבַר אֶחָד — שְׁאָדָם אֵינוֹ יָכוֹל לְסָבֵל אֶת זוּלָתוֹ,
 בְּרָגַע שְׁאָדָם אִישׁ רַע וּבְלִיעַל, גּוֹנֵב וְעוֹשֵׂק, וְעוֹשֶׂה
 עוֹלוֹת לַשֵּׁנִי וְכוּ', זֶה מֵרָאָה שֶׁנִּפְלַ בַּשְּׂאוֹל תַּחֲתִית
 וּמִתַּחֲתִיו, וּבּוֹדָאֵי גַם לוֹ יֵשׁ תַּקּוּן, אֲבָל זֶה קָשָׁה מְאֹד
 מְאֹד. רַבֵּנוּ ז"ל אוֹמֵר (סִפְרֵ-הַמִּדּוֹת, אוֹת גְּנֵבָה וְגִזְלָה, סִימָן א'):
 כִּיּוֹן שְׁאָדָם נִפְתָּה לְגֵנֵב וְלְגִזְלֵן, נִפְתָּח לְבוֹ לְכָל הָרַע
 שֶׁבְּעוֹלָם. וְאִם תִּשְׁאַל: מַה כָּל-כֶּף נוֹרָא בְּעֵינֵי שְׁאָדָם
 נוֹגַע בְּכֶסֶף הַזּוּלָת, מְצַעְרוֹ וּמַעֲיֵק וּמַצִּיק לוֹ? אֵלָּא
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא טוֹב, כְּמוֹ שֶׁאוֹמֵר דָּוִד הַמֶּלֶךְ:
 "טַעֲמוֹ וּרְאוּ" כִּי טוֹב ה'", וּכְתִיב (תְּהִלִּים קמ"ח, ט): "טוֹב
 הוּא לְכָל וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו", וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 רוֹצֵה שֶׁנִּלְךְ בְּדַרְכָּיו, וְנִהְיֶה אֲנָשִׁים טוֹבִים. וּכְשֶׁהֵיוּ עִם
 יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם, וְשָׁם גִּזְדַּכְּכוּ בֵּין הַמִּצְרַיִם הַמְּזֻהָמִים,
 וְהַחֲזִיקוּ מַעֲמֵד וְלֹא הִתְעַרְבוּ בִּינֵיהֶם כָּלֵל. כִּי בְּזִכּוֹת
 שְׁלֵשֶׁת דְּבָרִים נִגְאָלוּ מִמִּצְרַיִם, שְׁלֹא שָׁנוּ אֶת לְבוּשָׁם,
 שְׁלֹא שָׁנוּ אֶת שְׁמֵם, וְשְׁלֹא שָׁנוּ אֶת לְשׁוֹנָם (בַּמִּדְבָּר וּפְתַח

פְּרָשָׁה יג, סימן יט), וְעַל-יְדֵי-זֶה קָנוּ לְעֶצְמָם מִדַּת הַטּוֹב,
 כִּי מָשָׂה רַבְּנוּ הָיָה כָּלוּ טוֹב, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (שְׁמוֹת ב, ב):
 "וַתֵּרָא אֹתוֹ כִּי טוֹב", וְאֵת מִדַּתוֹ הַכְּנִיס בְּנִשְׁמוֹת
 יִשְׂרָאֵל.

הִנֵּה בַּיָּמִים שְׁבִין פְּסַח לְשָׁבוּעוֹת, עָלִינוּ לְהַרְבוֹת
 בְּעֲשִׂית טוֹב. בְּפֶסַח — יֵצְאוּ מִמִּצְרַיִם, בְּשָׁבוּעוֹת —
 נִזְכָּה לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, בֵּין פְּסַח לְשָׁבוּעוֹת יֵשׁ לָנוּ
 אַרְבָּעִים וְתִשְׁעָה יָמִים שְׁאֵנוּ סוֹפְרִים כָּל יוֹם וַיּוֹם, וְזֶהוּ
 סְפִירַת הָעֶמֶר. מָה אָנוּ סוֹפְרִים וְלָמָּה? אֵלָּא כְּשֶׁאָדָם
 חוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, בּוֹ בְּרָגַע שְׁרוּצָה לָשׁוּב אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ,
 יוֹרֵד אֹר גָּדוֹל מְאֹד. בְּלֵיל פְּסַח, יוֹרֵד אֹר נוֹרָא
 וְנִפְלָא, שְׁמַרְגִּישִׁים אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתַעֲנוּג
 כְּזֶה, עַד שֶׁאָדָם מוּכָן לְהִתְבַּטֵּל לְאִין סוֹף בְּרוּךְ הוּא,
 וְאִינוּ יוֹדֵעַ מַה לַּעֲשׂוֹת בְּעִבּוּרוֹ יִתְבַּרֵּךְ. וְלִמְחַרַּת הָאֹר
 נִעְלָם מִמֶּנּוּ, וְאָדָם נִשְׁבֵּר — "הָרִי הָיוּ לִי כְּסוּפִים
 כְּאֵלוֹ לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הִיָּתָה לִי הַתְּעוֹרְרוֹת לְחִזּוֹר
 בְּתִשׁוּבָה, וּלְפֶתַע נִעְלָם מִמֶּנִּי הָאֹר". וְרַב רַבָּם שֶׁל
 הָאֲנָשִׁים נִשְׁבָּרִים — "הֲלֹא הִיָּתָה לִי הָאָרֶה נִפְלָאָה,
 וּמַה קָרָה עָפָה שֶׁהַכֹּל נִעְלָם וְכוּ'?! " וְעַל-כֵּן הוּא
 נִשְׁבֵּר. אוֹמֵר הָאֵר"י ז"ל, אִין זֶה כָּף, אֵלָּא בְּלֵיל רִאשׁוֹן
 שֶׁל פְּסַח יוֹרֵדַת הָאָרֶה מִן הַשָּׁמַיִם, שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא מִרְחָם עָלֵינוּ, וְאֵלְמָלָא הָיָה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא

מאיר עלינו אור גדול, אף פעם לא היינו יוצאים ממצרים, וכמאמרם ז"ל (מדרש אגדה), שלא הוציאנו הקדוש-ברוך-הוא ממצרים על-ידי שליח, ולא על-ידי מלאך ושרף וכו', אלא אני ה'; כי כשאדם שב בתשובה, בהתחלה יש לו אור גדול, ואחר-כך נעשה לו חשך, אין זאת אלא שהקדוש-ברוך-הוא רוצה לראות אם אדם באמת רוצה לחזור בתשובה, כי זה קל לומר: "הקדוש-ברוך-הוא אגחנו אוהבים אותך", זה קל מאד להדביק סטיקר: "הקדוש-ברוך-הוא אגחנו אוהבים אותך", אבל הקדוש-ברוך-הוא רוצה לראות אם באמת אנו אוהבים אותו ולא סתם אמרה. ובמה מתגלה שאנו באמת אוהבים את הקדוש-ברוך-הוא? אם יש בינינו אהבה, כשיהודים אוהבים זה את זה, אין יותר גזענות, אין יותר פרודים בין נשמות ישראל, אין יותר מפלגות, שזה דור ההפלגה, פלג, פלג, שכל מפלגה מדברת רק מטובתה וכו', וחפצה רק לשרת את האינטרסים שלה, וכל אחד דואג בעבורו ולא בעבור זולתו, זה דור ההפלגה, פלג, פלג, מפלגים את העם, זה צועק אצלי האמת, וזה צועק אצלי האמת, ולמה צריכים את זאת?! משיח יבוא ויאחד את כל עם ישראל, ויהיה רק דבר אחד: הקדוש-ברוך-הוא, כמו שכתוב (דברים ו. ד): "ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד", ויתבטלו כל

השטיות, כלנו נחזר אל השרשים, אליו יתברך, במה מתבטא שאנו אוהבים את הקדוש-ברוך-הוא? אם אנו אוהבים את כל יהודי. הבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע אמר: אם אוהבים את האבא — אוהבים את הבנים, אם אוהבים את הבנים — אוהבים את האבא. ולכן פשיוצאים ממצרים, פשאדם שב בתשובה, זו נקראת יציאת מצרים, ולשם מה היציאה? לקבל את התורה בחדג השבועות, אבל בין כך יש ארבעים ותשעה יום, שאנו סופרים כל יום ויום עד קבלת התורה. ומהי הספירה? אלא בפסח נותנים לנו אור גדול, ואחר-כך נוטלים מאתנו את האור, ואנו מתחילים לספור, כדגמת אדם העומד לפני חתונה, וממתין בתשוקה רבה, אזי סופר: היום יום שני עד לחתונה, היום יום שלישי עד לחתונה וכו', וכן הלאה, עד שמגיע יום חפתו, כך הוא פשיוצאים ממצרים, מתחילים לספור את הימים, כי רוצים לבוא תחת החפה, ולקבל את התורה, אזי סופרים כל יום ויום, אבל באמצע עוברים עלינו הרבה משברים, כמו שאומר האר"י ז"ל, שיש מחין דגדלות, ומחין דקטנות, הינו הנה אני הולך ונהנה אני נופל וכו', וכו', וכך יש לו עליות וירידות, עד שמצליח להגיע ליום המיחל חג השבועות, חג קבלת התורה.

חכמינו הקדושים מספרים (חגיגה יד:), שְׁהִיו
 אַרְבַּעַת תַּנָּאִים שֶׁנִּכְנְסוּ לְפֶרֶד"ס: מהו פֶּרֶד"ס? הָעוֹלָם
 הַזֶּה הוּא פֶּרֶד"ס מְאֹד יָפָה, וְאִנּוּ מִסְכָּנִים אֵינְנוּ
 מְרַגִּישִׁים אֶת זֹאת, אִנּוּ מִסְתּוֹבְבִים בְּזָבֵל וּבְלִכְלוּף,
 וְהָרִי לֹא נִטְעָה אֶת עֲצָמָנוּ, הָעֵינַיִם שְׁלָנוּ מְלַכְלָכוֹת,
 מִסְתַּכְלוֹת בַּמְקוֹמוֹת הַמְטַנְפִּים, וּבְפֶרֶט בְּקִיץ,
 שֶׁהַפְּרִיצוֹת מִתְגַּבְּרֶת מְאֹד, הָאֲזָנַיִם שְׁלָנוּ שׁוֹמְעוֹת כָּל
 מִינֵי לְשׁוֹן הָרַע וּרְכִילוֹת וְכוּ', הָאֶף בְּכַעַס גָּדוֹל, הִפָּה
 לֹא חָדַל מִלְדַּבֵּר לְשׁוֹן-הָרַע וּמְרִיבוֹת וְכוּ', אִם הֵינּוּ
 זוֹכִים לְטֹהַר וּלְקִדְּשׁ אֶת הָעֵינַיִם, הָאֲזָנַיִם, הַחֹטֵם
 וְהִפָּה, אוֹמֵר רַבְּנוּ וְ"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כא),
 הֵינּוּ זוֹכִים לְמַחִיץ קְדוּשִׁים, שֶׁהֵינּוּ מְרַגִּישִׁים אֶת
 הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לֵידַע שֶׁכָּל הָעוֹלָם כְּלוּ זֶה אֱלֻקוֹת.
 כִּי דַעוּ לָכֶם, שֶׁשׁוּם דָּבָר בְּעוֹלָם לֹא שִׁיךְ שִׁיחֶיהָ לוֹ
 קִיּוּם בְּלִי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בְּכָל יְהוּדֵי יִשְׂרָאֵל אֱלֻקוֹת,
 אֲבָל אֵינְנוּ זוֹכִים לְרְאוֹת אֶת זֹאת, וְזֶה פֶּרֶד"ס,
 שֶׁנִּכְנְסִים בְּתוֹךְ הַפֶּרֶד"ס. בֶּן עֲזַאי עָלָה יוֹתֵר מִדְּאִי,
 הִתְלַהֵב מְאֹד, וְהִצִּיץ וָמַת, בֶּן זֹמָא הִצִּיץ וְנִפְגַּע, הָאוּר
 הָיָה הִרְבֵּה מִדְּאִי בַעֲבוּרוֹ, וּבִכְךָ בַעֲבוּר בֶּן עֲזַאי וּבֶן
 זֹמָא הָיָה הָאוּר חָזַק מְאֹד, וְזֶה נִפְגַּע וְזֶה מַת. אַחַר
 — נִכְנַס וּפָרַק עַל רַחֲמָנָא לְצִלָּן, מֵרַב אוֹר —
 הִסְתַּנּוּר, וּמִי הִצְלִיחַ לְהִכְנִס וּלְצִאת — נִכְנַס בְּשָׁלוֹם
 וְיָצָא בְּשָׁלוֹם? רַבֵּי עֲקִיבָא, שֶׁתְּמִיד מְסַר נַפְשׁוֹ בַעֲבוּרוֹ

יִתְבָּרַךְ, וּכְמֵאֲמָרָם ז"ל (בְּרִכּוֹת סא:): כָּל יָמַי הָיִיתִי
מִצְטַטֵּר עַל פֶּסוּק זֶה: "וּבְכָל נַפְשֶׁךָ", אֶפְלוּ נוּטֵל אֶת
נִשְׁמַתְךָ, אֲמַרְתִּי מָתִי יָבוֹא לְיָדֵי וְאֶקְיָמְנוּ, וְעַכְשָׁו שָׁבָא
לְיָדֵי — לֹא אֶקְיָמְנוּ?! כִּי עָבַד אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
בְּמַסִּירוֹת נַפְשׁ הַכִּי גְדוֹלָה מְאֹד.

מִי הָיָה רַבִּי עֲקִיבָא? אַרְבָּעִים שָׁנָה עִם הָאָרֶץ
הָיָה, וְלֹא זֶה בְּלִבְדּוֹ, אֲלָא שֶׁשָּׁנָא תַלְמִידֵי חֲכָמִים, שָׁנָא
אֶת הַתּוֹרָה, עַד כְּדֵי כֶּף שֶׁאָמַר: מִי יִתֵּן לִי תַלְמִיד חָכֵם
וְאֶנְשִׁכֵּנוּ כַּחמֹר. וּבְגִיל אַרְבָּעִים הִתְעוֹרַר בְּתִשְׁבּוּבָה,
וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עָזַר לוֹ וְחָזַר בְּתִשְׁבּוּבָה, וְלָמַד
תּוֹרָה עַד שֶׁזָּכָה לְהַרְגִישׁ אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּנֶעֱם
כְּזֶה שֶׁהַקִּים יִשְׁיבָה גְדוֹלָה מְאֹד, עֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה אֲלֶף
תַּלְמִידִים הַקִּים, יִשְׁיבְתוּ הָיִתָּה הַגְּדוֹלָה בְּיוֹתֵר בְּקֶרֶב
עִם יִשְׂרָאֵל מְאֹד שֶׁיִּצְאוּ מִמִּצְרַיִם עַד מְשִׁיחַ צְדִקְנוֹ.
עֲקִיבָא רָאִשֵׁי תְבוּת: יִשׁ ק'וֹנָה ע'וֹלָמוֹ בִּישְׁעָה אַחַת;
רַבִּי עֲקִיבָא הִרְאָה לָנוּ דֶרֶךְ, שְׂאֵם אָדָם רוֹצֵה לְחַזֵּר
בְּתִשְׁבּוּבָה שְׁלֵמָה, בְּשִׁעָה אַחַת יָכוֹל לְקַנּוֹת הַכֹּל, אִם
מִחֲלִיט — זֶהוּ זֶה! אֲנִי עוֹזֵב אֶת הַשְּׂטִיּוֹת שְׁלִי, עַד
עַכְשָׁו בְּלִיתִי זְמַן בְּהֶבֶל וְרִיק, עֲתָה אֲנִי מְקַבֵּל עַל
עֲצָמֵי עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם. זָכָה רַבִּי עֲקִיבָא, וְהִבִּיא
עֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה אֲלֶף תַּלְמִידִים. אֶף דָּא עָקָא,
שֶׁתַּלְמִידִים לֹא נִבְדְּדוּ זֶה אֶת זֶה, וְזוֹ הַצְּרָחַת הַגְּדוֹלָה

ביותר, וכמה שהחדיר בהם את הלמוד של "ואהבת
 לרעהך כמוך", זה כלל גדול בתורה, שיהודים יאהבו
 זה את זה, שישרפו את הפרוודים והפלווגים והגזענות
 מביניהם, שזו סתם שנאת חנם, ולכן ברגע שלא כבדו
 זה את זה נפטר כלם בימי ספירת העמר. ולכן הימים
 שבין פסח עד ל"ב בעמר, אז מתו תלמידי רבי
 עקיבא, כי לא כבדו זה את זה, ובזה הוכיחו שאין
 להם אהבה להקדוש-ברוך-הוא, כי אם אדם איננו
 אוהב יהודי אחר, אם עושה עולות לזולת, אם הוא
 גונב וגוזל וכו', סימן שהוא פגום. אומר רבנו ז"ל
 (שיחות הר"ן, סימן צא): סגלה ללמד תורה — לאהב את
 כל יהודי, ומדוע? כי יש ששים רבוא אותיות לתורה,
 כנגד ששים רבוא שרשי נשמות ישראל, שזה ראשי
 תבות של ישראל: י'ש'ש'שים ר'בוא א'ותיות ל'תורה.

והנה פשכותבים ספר תורה, אורף כמעט שנה,
 לוקחים קלף הכי מהדר, לוקחים סופר ירא שמים,
 ומכל שכן אם הסופר טובל במקוה לפני כל שם
 שכותב — אין למעלה מזה, והנה נגמרה סוף סוף
 כתיבת הספר תורה, אזי עושים 'הכנסת ספר תורה',
 עורכים תהלוכה עם מוסיקה, וסעדה גדולה וכו',
 ומניחים את ספר התורה בארון קדש. והנה מוציאים
 את הספר תורה לקרא בו, ונתגלה שחסרה בו אות

אחת בלבד, אֲזִי כָּבֵד אֵין יְכוּלִים לְקַרְא בוּ. הַשְּׂקִיעַ אָדָם עֲשָׂרִים אוֹ שְׁלֹשִׁים אֶלֶף דּוֹלָר, וַחֲסֵרָה אוֹת אַחַת, אוֹ אוֹת נוֹגַעַת בְּזוּלְתָהּ, וַיְכַבֵּר כָּל הַסֵּפֶר תּוֹרָה פְּסוּל, וְאֵף שְׂאָדָם הַשְּׂקִיעַ יָגַע וַיַּזַּע וְטִרְחָה וְכוּ', לֹא עוֹזֵר מְאוּמָה, עַד שְׂתַקֵּן אֶת הַדָּבָר. כְּמוֹ-כֵן אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל, עִם יִשְׂרָאֵל צְרִיכִים אֶת כָּלֵל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, כִּלְנוּ יְהוּדִים, כִּלְנוּ אוֹהֲבִים זֶה אֶת זֶה, כִּלְנוּ אוֹתִיּוֹת בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה, בְּרַגַע שְׁחֲסָרָה אוֹת אַחַת, הַסֵּפֶר תּוֹרָה פְּסוּל. וְאֶפְלוּ אוֹת נוֹגַעַת בְּזוּלְתָהּ, הֵינּוּ אָדָם נוֹגַעַת בְּזוּלְתוֹ, אָדָם פּוֹגֵם בַּחֲבֵרוֹ, כְּבָר הַסֵּפֶר תּוֹרָה פְּגוּם, הֵינּוּ שְׂקִישָׁה לְאָדָם לְהַשִּׁיג בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְלִכֵּן סִגְלָה לְלַמּוּד הִיא — לְאַהֲבֵךְ אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל.

וְעַל-כֵּן מִפְּסַח עַד ל"ג בְּעֶמְרַן יֵשׁ שְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם יוֹם כְּמִסְפַּר ל"ב, וּמִל"ג בְּעֶמְרַן עַד שְׁבוּעוֹת יֵשׁ שְׁבַע-עָשָׂר יוֹם, כְּמִנְיַן טו"ב, רַבִּי עֲקִיבָא רָאָה שְׁתַּלְמִידָיו לֹא כְּבָדוּ זֶה אֶת זֶה וְנִמְתּוּ, אֵךְ לֹא הִתְיַאֲשַׁו וְהִקִּים עוֹד תַּלְמִידִים, כִּי זֶהוּ הַלְמוּד הַנִּפְלָא שֶׁל רַבִּי עֲקִיבָא, אֵף שְׂרָאָה שְׁכַל הַתַּלְמִידִים שְׁהִקִּים נִפְטְרוּ, וְהָיָה לוֹ צַעַר רַב מְכֹף, כִּי זֶהוּ צַעַר גְּדוֹל מְאֹד לְאַבָּא, שְׁהֵבֵן מוֹרַד בּוֹ, זֶהוּ צַעַר לְרַבִּי שְׁהַתַּלְמִיד מוֹרַד בּוֹ, עַד שְׂאוֹמֵר: כִּמָּה יָגַעְתִּי וְטִרְחַתִּי עַד שְׁהִקְמַתִּי כָּל-כָּף הַרְבֵּה תַּלְמִידִים; אֵךְ לֹא הִתְיַאֲשַׁו רַבִּי עֲקִיבָא, אֶלָּא

אומרים חכמינו הקדושים, שהקים חמשה תלמידים חדשים: רבי שמעון בר יוחאי, רבי מאיר בעל הגס וכו', אשר הם האירו את האור אין סוף, ובפרט רבי שמעון בר יוחאי, שגלה לנו את הזהר, שזה גלוי אלקות בתכלית המדרגה העליונה, וזה ל"ב טו"ב, ל"ב ימים עד יום הסתלקות רבי שמעון בר יוחאי, וטו"ב ימים עד חג השבועות.

וזה מה שהכניס רבי שמעון בר יוחאי בתלמידיו, שיהיה ביניהם ל"ב טו"ב, שיאהבו זה את זה באהבה אמיתית, ואמר (זהר ח"ג קכח): אגן בחביבותא תליא, אנחנו תלויים רק באהבה, וכך משיגים סודות התורה. ומי שרגיל ללמד זהר, רואה את האור של הקדוש-ברוך-הוא, ומגלה, שכל מצוה שיהודי זוכה לקיים, מביאה אור לכל העולמות. זכה רבי שמעון בר יוחאי יותר מכלם, אפלו יותר מרבו, כי אנו רואים, שעוד לא זכה שום תנא ואמורא למה שזכה רבי שמעון בר יוחאי, שמאות אלפי אנשים מגיעים לקברו ביום ההלולא שלו, יום שמחתו. ל"ג בעמר הוא יום ההלולא של רבי שמעון בר יוחאי, בעת חתנה באים אורחים רבים ושמחים ועליזים, ומקבלים מתנות, רבי שמעון נותן מתנות ביום ההלולא שלו וכו', ולכן כמה חשוב לעלות לקברו בל"ג בעמר, ולעמד סמוך

לְצִיּוּנוֹ הַקְדוֹשׁ, וּלְדַבֵּר אֶפְלוּ כַּמָּה מְלִים: "רַבִּי שְׁמַעוֹן, עֲזֹר לִי שְׁגָם אֲנִי אֲזַכֶּה לָמָּה שְׁאַתָּה זְכִיתָ, זְכִיתָ לְצִיּוֹת אֶת רַבִּי עֲקִיבָא, גַּם אֲנִי רוֹצֶה לְזַכּוֹת לְצִיּוֹת אֶת רַבִּי", וְכֵן לְבַקֵּשׁ אֵין סֵפֶר בְּקִשׁוֹת מֵהַתְנַא הָאֱלֹקִי הַקְדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא הַזֶּה. וְאִם כֵּן תַּעֲשׂוּ, תִּרְאוּ אִיזוֹ הַתְּעוֹרְרוֹת תִּהְיֶה לָכֶם, וְתַחֲזְרוּ מֵלֵאֵי טו"ב.

רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי הָיָה מְלֵא טוֹב, וְאָמַר לְתַלְמִידָיו: 'אֲנִן בְּחִבּוּתָא תֵּלִיא'. רַבִּי שְׁמַעוֹן גָּלָה לָנוּ סוּדוֹת הַתּוֹרָה, רַק בְּזָכוֹת הָאֵהָבָה שֶׁהֵיְתָה בֵּין תַּלְמִידָיו. וְלָכֵן מֵל"ג בְּעֶמֶר עַד חַג הַשְּׁבוּעוֹת יֵשׁ טו"ב יָמִים, שְׁבַעֶה עֶשֶׂר יוֹם. וְלָכֵן עָלִינוּ לְקַבֵּל עַל עֲצֻמְנוֹ בְּכָל שָׁנָה מִחַג הַפֶּסַח, אַחֵר שֶׁעָבְרוּ עָלֵינוּ שְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם יָמִי אֲבָל, כִּי הַתַּלְמִידִים הָרֵאשׁוֹנִים לֹא כִּבְדוּ זֶה אֶת זֶה, וְגָנְבוּ וְגָזְלוּ זֶה מִזֶּה וְעָשׂוּ עוֹל, וְלָכֵן מֵל"ג בְּעֶמֶר, שֶׁהוּא יוֹם הַהִלּוּלָא שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי, שָׁנוּתָרוּ טו"ב יָמִים עַד שְׁבוּעוֹת, נִקְבַּל עַל עֲצֻמְנוֹ לַעֲשׂוֹת טוֹב לְזוּלָת, וְלָשׁוּב בְּתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה, כִּי אִף אִם עָשָׂה אָדָם אֶת הָעֲבֵרוֹת הַגְּרוּעוֹת וְהַחֲמוּרוֹת בְּיוֹתֵר, כְּמֵאֶמְרָם ז"ל (עֵין פְּסִיקְתָא דְרַב כְּהֵנָּא כַד, יב): אָדָם עוֹבֵר בְּשׁוֹק וּמְחַרֵּף וּמְגַדֵּף כְּלָפִי מֵעֵלָה, אֹמֵר לוֹ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: חֲזֹר בֵּינִי לְבֵינֶךָ וְאֲנִי מְקַבְּלֶךָ. הַחֲטָא הַחֲמוּר בְּיוֹתֵר, שֶׁאָדָם מְדַבֵּר נֶגְדוֹ יְתַבְרֵךְ, פּוֹעֵר

פיו כלפי מעלה. אף-על-פי-כן אומר לו הבורא יתברך שמו: חזר בתשובה ביני לבינה ואקבל תשובתך. ומאין אנו יודעים שחזרנו בתשובה, ושׂאנו חוזרים בתשובה, ומנין שהתקבלה תשובתנו למעלה? הרמב"ם אומר בהלכות תשובה (פרק א'): מהי תשובה? עד שיודע תעלומות יעיד שעשה תשובה. הנה אדם אומר: אני חוזר בתשובה, אני בעל תשובה, ומנין לך שקבלו אותך בתשובה, מה הסימן לזה? אלא אם יהודי אוהב יהודי אחר, אם מוסר נפשו בעבור זולתו, סימן שהוא בעל תשובה אמתי, ותשובתו התקבלה בשמים.

וזה הנה הלמוד של רבי שמעון בר יוחאי, של האר"י הקדוש, של הבעל-שם-טוב הקדוש ושל רבנו ז"ל, שגלה לנו אשר אין שום יאוש בעולם כלל, אין משג פזה להתיאש, אסור לאדם לומר, שממנו לא יצא מאומה, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן קיב): אם אתה מאמין שיכולים לקלקל, תאמין שיכולים לתקן; ולכן כשאדם שב בתשובה, אין די בזה, אלא יחזיר גם את חבריו בתשובה ויקרבם אליו יתברך, וזהו התקון שלו, וככל שיודע שפגם יותר, עליו להשיב יותר ויותר יהודים לצור מחצבתם, ככל שאדם הנה רחוק, כן יראה לקרב עוד יהודים וכו'.

וְאֵל יִנְתַּק אֶת קִשְׁרֵי מֵהוֹרֵיו, וְאֵל יִזְלֹזֵל בָּהֶם, חֵם וְשָׁלוֹם, וְאֵף שֶׁהֵם רְחוּקִים עֲדִין מֵהַתּוֹרָה וְהַמְצוּוֹת, וְהוּא שָׁב בְּתִשׁוּבָה, עָלָיו לְהַקְפִּיד לְכַבֵּדֵם כְּרְאוּי, לַעֲשׂוֹת לָהֶם נַחַת וְכוּ', וְאָסוּר לְנַתֵּק עֲצָמוֹ מֵהֶם, אֲלֵא יָבוֹא וַיֹּאמֶר לָהֶם: "אָבָא, אָמָא, רְאוּ אֵיזָה נַחַת יֵשׁ לָכֶם, שְׁשִׁבְתִּי בְּתִשׁוּבָה אֶל אָבִינוּ שְׁבַשְׁמִים", וְאִם אֵינָם מְבִינִים אֶת מִשְׁמַעוֹת הַטּוֹב הַזֶּה וְכוּ', אָסוּר לְזַלְזֵל בָּהֶם, אֲלֵא לְהַמְשִׁיךְ לְכַבֵּדֵם כְּמוֹת שֶׁהֵם, כִּי כְּבוֹד אָב וְאִם הֵיא חֲמוּרָה שְׁבַח־מִוֹרוֹת (דְּבָרִים רַבָּה, פְּרָשָׁה ו', סִימָן ב'). וְכֵן לְגַבִּי כָּל יְהוּדֵי, כַּאֲשֶׁר אָדָם אוֹהֵב אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, סִימָן שְׁשָׁב בְּתִשׁוּבָה אֲמַתִּית.

וְלָכֵן הָבָה נִקְבֵּל עַל עֲצָמָנוּ עַל מַלְכוּת שְׁמַיִם, וְנִרְאֶה לְפָנָיו יִתְבַּרַךְ שְׁאָנוּ שָׁבִים בְּתִשׁוּבָה, וְנִקְבֵּל עַל עֲצָמָנוּ מְצוֹת "וְאֶהְבֶּתְ לְרַעַף כְּמוֹד", וְנִעְזֹר זֶה לְזֶה, וְלֹא נִקְפִּיד רַק עַל מְצוּוֹת שְׁבִין אָדָם לְמָקוֹם, אֲלֵא בַּדְּבַד גִּשְׁלִים עֲצָמָנוּ בְּמְצוּוֹת שְׁבִין אָדָם לְחֻבְרוֹ, גִּזְהַר לֹא לְפָגַע בְּזוּלַת, לֹא לְהַצִּיק לְאֵף אֶחָד, וְלִקְרַב אֶת כָּל יְהוּדֵי לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּבְיַחַד נִקְבֵּל מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ. יַעֲזֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁבִזְכוּת שְׁנִקְבֵּל עַל עֲצָמָנוּ עַל מַלְכוּת שְׁמַיִם, עַל תּוֹרָה וּמְצוּוֹת, זְכוּת רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי תָּגֵן עָלֵינוּ, וְנִזְכָּה לְגַאֲלָה הַשְּׁלֵמָה. וְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן יוֹחָאי: עַל-יְדֵי בֵי כְּנִישְׁתָּא חֲדָא — זוֹכִים

לַגְּאֻלָּה; אִם יֵשׁ בֵּית־הַכְּנֶסֶת אֶחָד, קְבוּץ אֶחָד שֶׁל
 יְהוּדִים, עֲשֶׂרָה יְהוּדִים שְׂמֻקְבָּלִים עַל עֲצָמָם: "אָנוּ
 שָׁבִים בְּתִשׁוּבָה!" הֵם יְכוּלִים לְהַבִּיא אֶת הַגְּאֻלָּה.
 הָבָה נִהְיֶה אָנוּ הָעֲשָׂרָה יְהוּדִים הַלָּלוּ, שֶׁתִּהְיֶה בֵּינֵנוּ
 אַחֲדוּת וְאַהֲבָה, שְׂאָנוּ נִקְרָב אֶת הַגְּאֻלָּה, שְׁנוֹזְכָה כָּבֹד
 כָּלֵנוּ לְהַגְּאֹל גְּאֻלַּת עוֹלָם בְּגִלּוּי שְׂכִינַת עֶזֶר וְיִתְבָּרַךְ!

תם ונשלם, שׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!